

Јована Мишћиновић • Александра Стефанов



ПОТРАГА ЗА БЛАГОМ

Лецји водич кроз Галерију Мајнице српске



2рага децо!

Добродошли у Галерију Матице српске, ризницу лепих и вредних уметничких дела. Ја сам Матица и повешћу вас у авантуру! Кроз игру и забаву заједно ћемо трагати за уметничким благом. Откриваћемо тајне о сликама и сликарима, а кретаћемо се уз помоћ мапе Галерије Матице српске.

Овај водић припада



Напиши једну своју особину која почиње истим словом као и твоје име.
Ја сам **м**атица **м**атица!

Пажљиво прати
упутства и знакове!

Галерија Матице српске је један од најстаријих музеја у Србији. Налази се у центру Новог Сада, у једној великој и лепој згради. У њој се чувају слике, цртежи, графике и скулптуре које нам откривају занимљивости из прошлости.



Ови знаци ће нам помоћи да се боље разумемо:



посматрај



нацртај



задатак



за радознале

Ко све ради у Галерији?

Радна соба кустоса

Ја сам кустоскиња.
Чувам и проучавам
уметничка дела.

Конзерваторска радионица

Ја сам конзерватор.
Лечим и поправљам
оштећене слике.

Депо – специјалан сеф за слике

Ја сам управница.
Бринем се о свему и моја
одговорност је велика.

Стална поставка

Ја сам чувар.
Пазим да све буде у реду.

Дечја соба

Стална поставка

Нацртај играчке које јако волиш и чуваш у својој ризници.

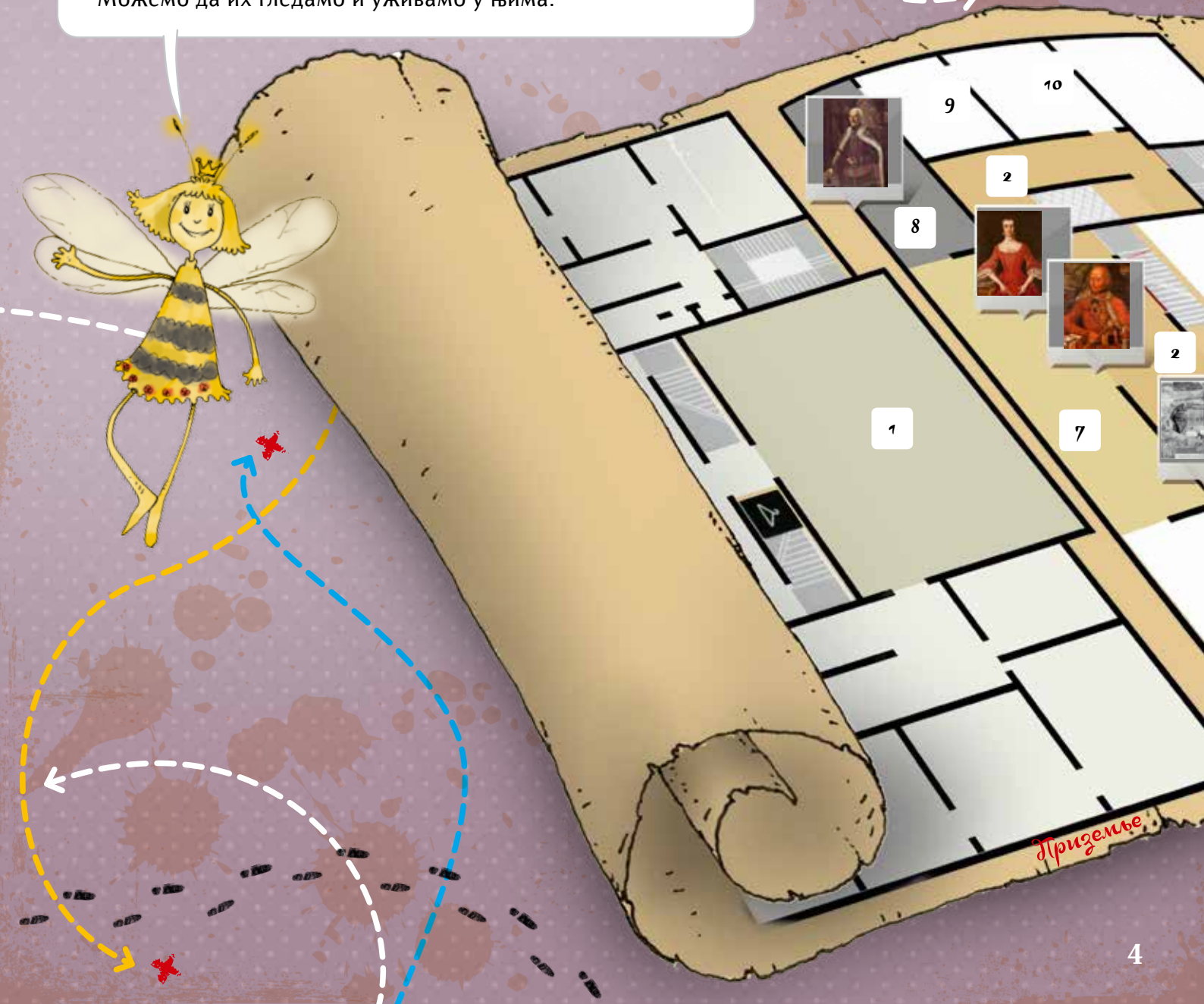
Музејска продавница

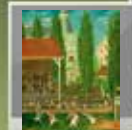
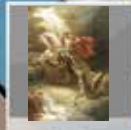
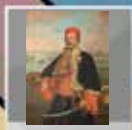
Улазни хол

Свечани салон

Слике се нису одувек налазиле у музејима и галеријама. У прошлости оне су украшавале зидове цркава и палата, а красиле су и приватне куће.

Пред тобом је мапа Галерије. Пажљиво следи трагове да се не изгубиш у лавиринту! Пронађи уметничко благо. Не заборави да у Галерији слике не смемо да додирујемо. Можемо да их гледамо и уживамо у њима.





6

2

6

5

4

3

17

11

12

18

19

20

21

22

12

13

14

15

16

Први сйрат

Други сйрат

Спремни?
Крећемо у незаборавну авантуру!

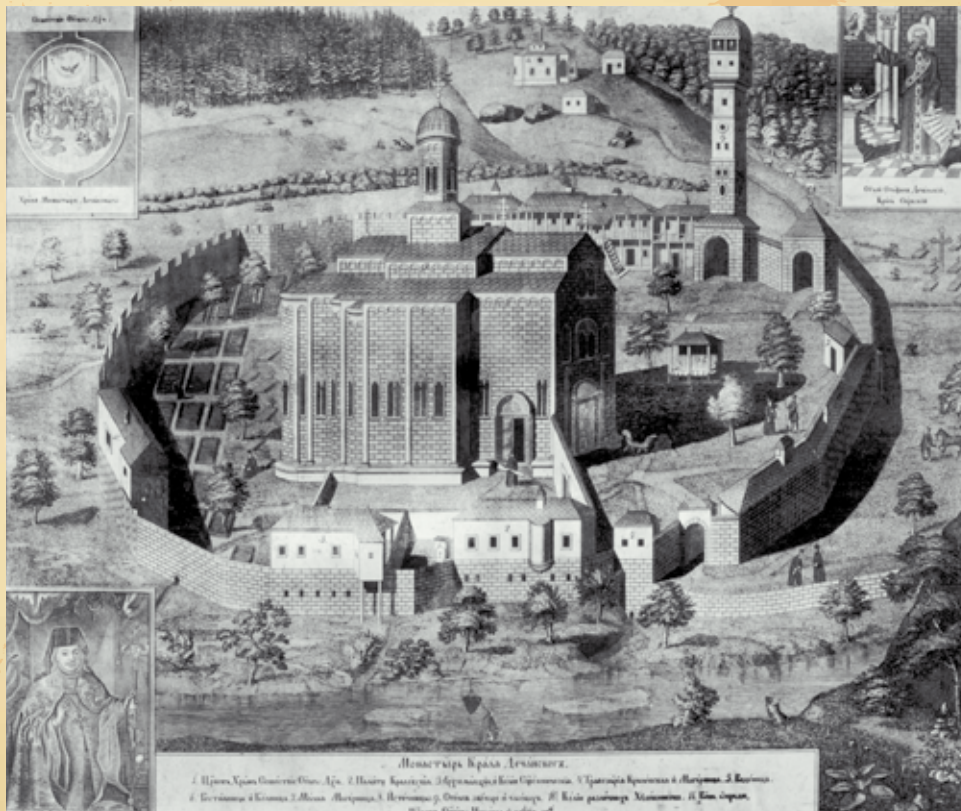
5

У Галерији се налазе многе црно-беле слике које зовемо **графике**. На њима су често приказани манастири. Захваљујући графикама знамо како су изгледале грађевине пре него што је измишљен фотоапарат.

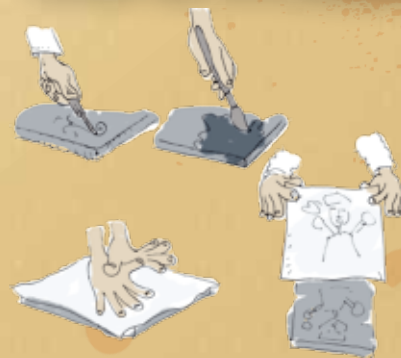


Графика је стара техника.

Слику не цртамо на папиру него је урезајемо у дрвету, баку, камену или линолеуму. Потом урезани цртеж премажемо бојом, притиснемо на папир и отиснемо. Графика је настала!



Георгије Стојановић и Адолф Милер, Манастир Дечани, 1745–1746.



Пред тобом су различити делови грађевине манастира и различите величине кровова. Гледајући графику, повежи шта чему припада.



У време када није било фотоапарата и фотокопир машине, графика је била једини начин да се нека слика умножи у више примерака.





Слика која се налази пред тобом назива се **икона** и насликана је на дрвету.

Некада давно слике су рађене на дрвету, па тек касније на платну.



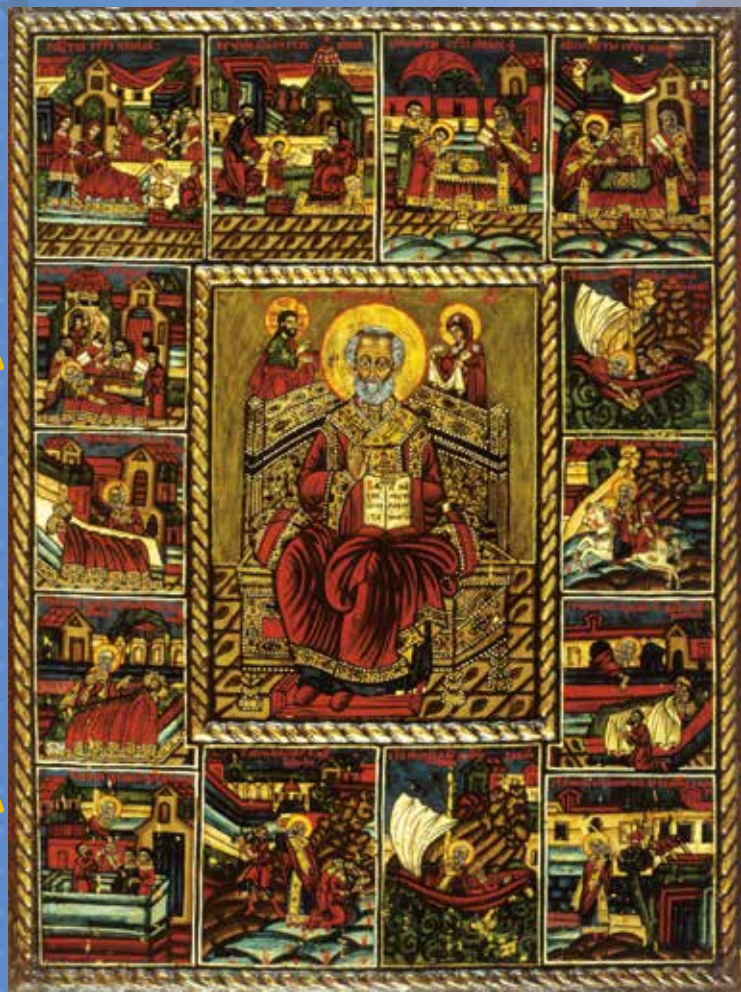
Лакше су за транспорт.

У средини иконе је Свети Никола. Он седи на раскошној столици у црвеној одећи. Пронађи га и на малим сликама. Ако будеш пратио стрелицу, видећеш догађаје из његовог живота.

ПОДСЕЋА НА СТРИП!



Хајде да нацртамо стрип! Ти си главни јунак! Прикажи најзначајније догађаје у свом животу.



Непознати иконописац 18. века, *Св. Никола са жицијем*, око 1720.

У прошлости многи људи нису знали да читају и пишу... али су им слике причале причу.

Погледај јунака на црвеном коњу. Према легенди, Свети Димитрије је јахао ватреног коња. Шта мислиш, да ли постоји коњ црвене боје?



НА КОЊУ ОД ВАТРЕ
БИТКУ БИЈЕ,
КОПЉЕМ ВИТЛА
СВЕТИ ДИМИТРИЈЕ!

Христофор Жефаровић,
Св. Димитрије, око 1740.



Коњи имају различиту боју коње и длаке. Научи њихова имена!

вранац – коњ црне боје

мрков – коњ тамне (мрке) боје
са црном гривом и репом

шарац – коњ са браон
и белим шарама

кулаш – коњ жућкасте боје

дорат – коњ тамне, готово црне боје, а по стомаку риђ

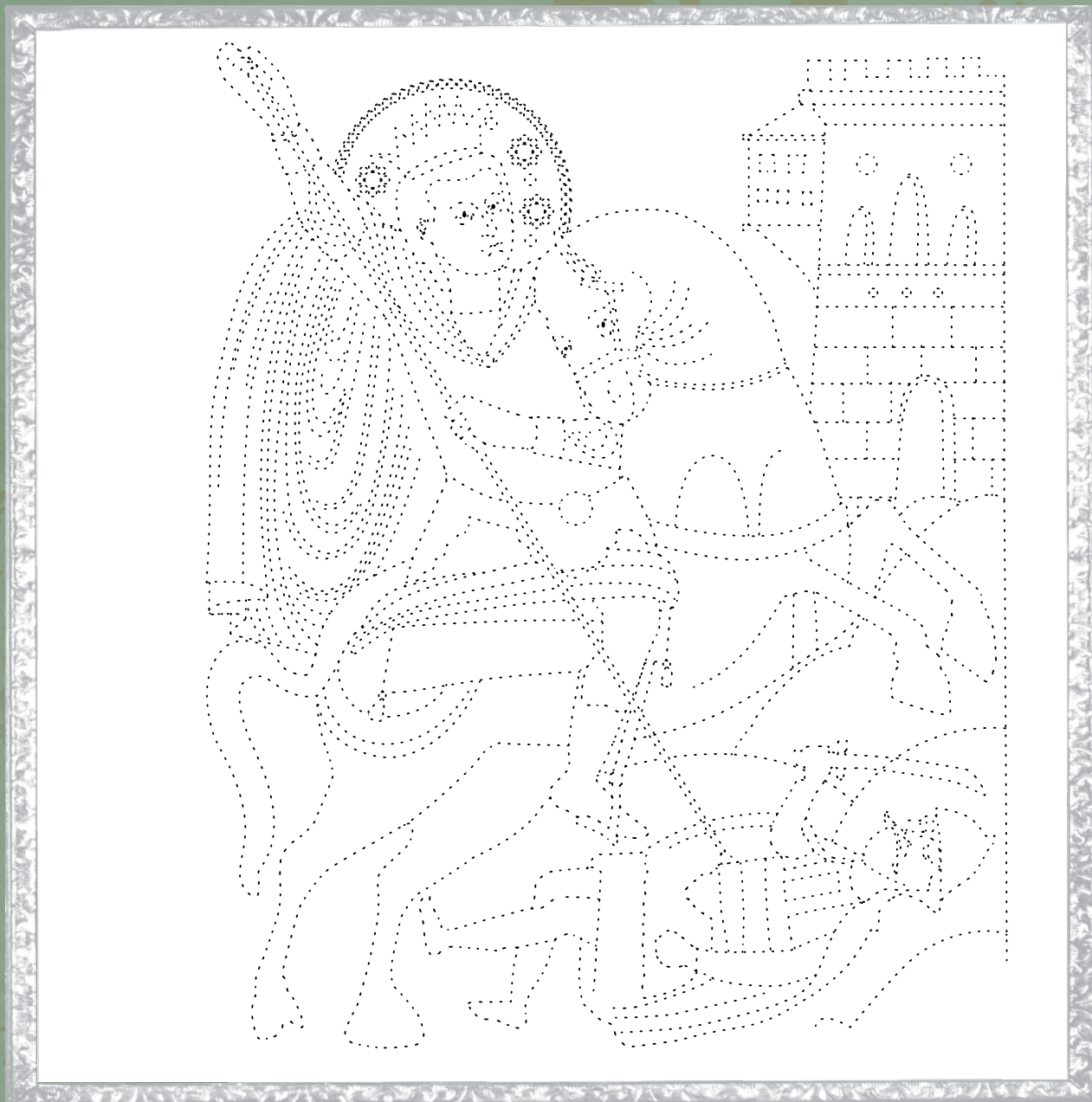
риђан – коњ риђе боје

сивац (зеленко) – коњ сиве боје

белац (чилаш) – коњ беле боје



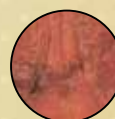
На икони Светої Зимитрија сликар је уједноредио
јарке боје: плаву, црвену, зелену... Сјој макице,
а по том обој цртеж онако како ја ти замислиш.



Слике на којима се приказују људи зову се **портрети**.
На основу портрета знамо како су изгледали они који су живели
некада давно, у време када није било фотографије.
Али није свако могао да има портрет. Само богати и моћни људи
могли су да поруче своју слику на платну.



*Обрати пажњу како су обучени племиња и племић.
Пронађи детаље на њиховим портретима.*



Ја сам Алка Теке-
лија. Живела сам
у време када се
путовало кочија-
ма и забављало
на дворовима.
Како се ти обла-
чиш када идеш
код другара/дру-
гарице на рођен-
дан?



Непознати портретиста 18. века,
Алоџија (Алка) Текелија рођ. Рашковић, око 1716.



Ја сам Јован
Текелија. Као
и сваки племић,
имам жезло,
мач и огртач.

Непознати портретиста 18. века,
Јован Појовић Текелија, око 1716.



Породица Текелија добила је племићку титулу од цара
због заслуга и војничких подвига.
Племићи су поседовали дворце, имања...





Стефан Тенецки,
Аушопортрет, око 1770.

Да би постао сликар мораш савладати вештине сликарског заната и много маштати. Слика радознало посматра свет око себе и ставља на платно оно што га највише инспирише. Некада га заинтересује неки догађај, личност или идеја, а некада ужива у лепоти линија и боја. А када слика самог себе, онда слика аутопортрет.

АТЕЉЕ

Ово је аутопортрет сликара Стефана Тенецког.

НА ПЛАТНО СТАВЉАМ
ЖИВОТА ЧАР,
МОЈЕ ЗАНИМАЊЕ
ЈЕ СЛИКАР!

П

Ш

Ч

Б

П

Како се зову делови сликарског придора?



Буди и ти мали сликар и насликај аутопортрет!
У томе ти може помоћи огледало.

Истовремено, огледало
искористи и провери да
ли си на претходној страни
тачно написао/написала
називе сликарског прибора.



Решење:

онталл • ојод • зинитер • еталл • [алфатш

Испричај причу!



Добро погледај слику и обеле-
жене детаље и смисли причу.
Она може да почне:

Био једном један ратник
по имену Георгије...



Можеш да почнеш и другачије.
Од тебе зависи.

Пре него што је постао
хришћанин и проглашен
за светитеља, Свети Георгије
(зовемо га и Свети Ђорђе)
био је римски војник. Овог
светитеља поштују многе
државе и градови у Европи
као свог заштитника. Дан када
се слави овај светац
зове се Ђурђевдан.



Урош Предић, Свети Георгије убија аждају, 1930.

Помози Георгију
да пронађе
принцезу.



Ово је портрет једног
ђака из прошлости.



Димитрије Димчић, Јован Хаџић
— Милош Свешић као деше,
око 1810.



Ја сам се за школу
овако обукао.
Како се ти облачиш?

Када је порастао, Јован Хаџић
(дечак са слике) постао је један
од оснивача Матице српске.



За ли ти је позната ова зграда?

Пронађи уџеза!

У овој учионици се налазе четири предмета које
Јован Хаџић није могао да користи! Пронађи их
и заокружи црвеном бојом!



ДНАС БИ У СВИМ
ДЕЛОВИМА СВЕТА
СВА ДЕЦА ТРЕБАЛО
ДА ИМАЈУ ПРАВО
НА ОБРАЗОВАЊЕ.





Портрет са више особа се назива **групни портрет**.
На овој слици су приказани чланови једне породице,
па можемо рећи да је то **породични портрет**.

Са родитељима заиграј игру
„Породична историја”.
Пронађите старе фотографије и упознај
своје претке са њих. Откриј занимљиве
приче о својој породици.



Колико чланова
броји породица
са слике?

На означена места
напиши ко је ко.



Јован Исајловић Млађи, Табло породице Штанковић из Сшајара, 1874.

Цвеће, воће, разне чиније,
Многo ствари, ништа живо није.
Каd на слици ништа не дише и не мрда,
То је онда **мртва природа**.



Катарина Ивановић, *Мртва природа са чешљућаром*, 1840.



На овој слици има живих
створења. Пронађи их!



Ове две слике само делују исто.
Ако боље обратиш пажњу,
видећеш да међу њима постоји
пет разлика. Буди мали кустос
и пронађи их!

У музејима се чувају
ОРИГИНАЛНА уметничка дела.

Портрети крију занимљиве приче о насликаним људима. На основу одеће и детаља понекад можемо да откријемо када и где је живела особа са слике, чиме се бавила и шта је волела.



Девојка на портрету потиче из имућне породице. Она је обучена у грађанску ношњу од луксузних материјала и богато је окићена накитом.

У школи се рађа део,
на ланцић ди сваки хтјео.
Шта је то?



Катарина Ивановић, *Млада жена у српском* (Анка Тоћаловић рођ. Ненадовић), 1837.



Овај портрет насликала је прва српска сликарка Катарина Ивановић. Жене су се у прошлости ретко школовале, а данас су успешне адвокатице, лекарке, професорке, председнице држава... и уметнице.

Поштруди се да обојиш слику бојама које је користила сликарка Катарина.

Најтеже је било
насликати златан
конац и сјај бисера.
Пробај и ти!



Накић се од нећа прави,
Медача се таква слави,
Зукати негов се дарива,
У ковчегу с блатом он се скрива.
Шта је то?

Повени дѣла са осодом којој припада.
Найиши број у квадратичу.



✓

1.



3.



5.

8.



2.



4.

6.



7.





11.

9.

10.

13.

14.

12.

Ово је портрет једног јунака. Како знамо да је био храбар?

Изброј колико медаља је добио за храброст?



Повежи цртеже оружја
са њиховим називима.



топ

сабља



кубура

дурбин



Урош Кнежевић, *Штефан Книћанин*, 1849.

Пажљиво погледај слику и уочи шта се налази испред приказаног јунака, а шта иза њега.

Погледај девојчицу на слици. Да ли је можда тужна, љута или се дури? Шта мислиш, шта јој се десило када се тако осећа?



Шта би ти урадио/урадила да јој промениш расположење?

Погоди како се које лице осећа. По чему то знаш?



А како се ти тренутно осећаш?
Нацртај!



Урош Предић, *Надурена девојчица*, 1879.



Сликару је ово била једна од омиљених слика. Чувао ју је у свом атељеу дуги низ година. Како би и други могли да уживају у њој, одлучио је да је поклони Галерији.

Ова слика је необична јер се састоји из два дела.
Погледај их пажљиво и откриј шта се дешава на њима.



Урош Предић, *Девојка на сшуденцу*, 1918–1936.

Твоје место да наставиш причу.

Смисли назив за сваку
слику појединачно
и упиши их
у означена поља.

РУКА КЛОНУ КРЧАГ ДОЛЕ ~
ОДЕ НА ДВЕ НА ТРИ ПОЛЕ!
КАД БИ ДАНАС ОПЕТ ДОШ'О ~
МА И ОВАЈ ДРУГИ ПРОШ'О.

Бранко Радичевић

У Галерији се поред слика чувају и скулптуре.

Да ли знаш од ког материјала су ове две скулптуре?



Људско тело је лепо и уметници су га одувек приказивали на различите начине. Наго тело се у уметности зове акт.



Ђорђе Јовановић,
Боће (алегоријска фигура), 1921.



Ђорђе Јовановић, *Мирис пролећа*, 1902.

Скулптура може да буде од дрвета, камена, стакла, метала... па чак и од песка, снега, леда или пластике. Да ли знаш од чега се прави пластика? Сазнај шта се дешава са поломљеним пластичним играчкама и другим предметима од пластике када престанемо да их користимо.



Уметник који ваја
скулптуре назива се
вајар или **скулптор**.

Да бих исклесао скулптуру у камену,
морам добро да се припремим.
Моја рука мора бити сигурна и јака.
Прво одаберем одговарајући камен,
а потом нацртам скицу – цртеж
будуће скулптуре.



Буди мали вајар и прво нацртај
скицу своје будуће скулптуре.

Очаран лејошом мора,
Ойијен од морске соли,
Сликари жели да дочара
пейзаж који много воли.

Наброј годишња доба!



Милан Миловановић, Манастир Св. Јован Канео у Охриду, 1912.



Које је твоје омиљено
годишње доба?
Нацртај шта највише волиш
тада да радиш.

Слика природе се назива **пейзаж**.

Овај пејзаж плаћти од јарких боја!



Миленко Шербан, *Предео из Фрушке горе*, 1934.

На њему можете видети
црвену ниву, плаву
сенку од дрвећа
и лудичасту траву.

Замисли пејзаж који би волео
да видиш кроз свој прозор.

Сликање је као кување.
Као што кувар бира састојке за јело,
тако и ти изабери боје и направи
своје јединствено дело!





Фудбал је један од најпопуларнијих спортова на свету. Измислили су га Енглези и брзо је освојио планету. Да ли знаш да се у Србији фудбал игра више од 100 година?



Који је твој омиљени клуб?
Обој дрес фудбалера
у боје фудбалског клуба
за који навијаш.



У спорту није важно
баш увек победити. Много
је битније учествовати
и научити спортски поднети пораз.

На обележеној линији највише поље где се налази дејтаљ са слике.



Б 2

Да ли можеш да замислиш звуке са стадиона?

Где се
игра ова
утакмица?

А

Б

В

Г

Иван Табаковић,
Утакмица, 1927.



1

2

3

Морам да вам кажем своје откриће:
моја жена је чудесно биће!
Као модел позу заузеће,
Са њом слика најбоља биће!



Унутрашњост неке
просторије или грађевине
назива се **ентеријер**.



Спољашњост или спољни
изглед неке грађевине назива
се **екстеријер**.

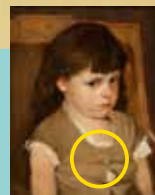
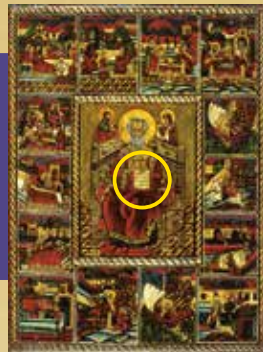


Миленко Шербан, *Моја жена (Иванка Шербан Сшарчевић)*, 1930–31.

Слика изгледа као да је исечена из једне веће слике.
Буди креативан, доврши слику и обој је.



Тронашили смо



Благо! честитано!



18. век



19. век



20. век



Детаљи које си требао/требала да пронађеш на страницама 20 и 21 обележени су на сликама.

КВИЗ

1.

Пред тобом је списак галеријских речи.
Избаци два узета.

кустос ■ скулптура ■ портрет ■ цвет
изложба ■ депо ■ ентеријер ■ семафор

3.

Насликала сам овај портрет, али сам са
четири слике позајмила неке предмете.
Пронађи од кога сам шта узела.



5.

Које боје су коњи ових јунака? Одој их.



2.

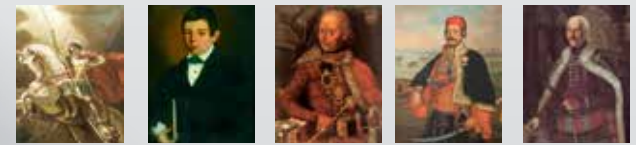
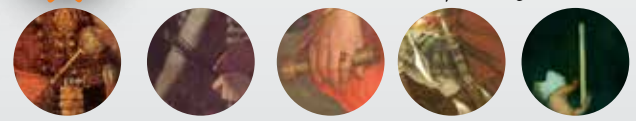
Буди мали детектив!

Неко је украо ружу и поклонио је девојци.
Пронађи слике на којима су девојке са
ружом. Колико их је?



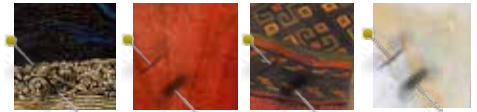
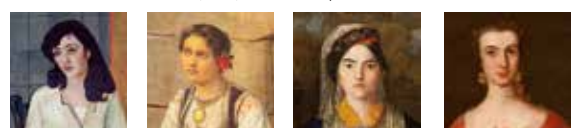
4.

Повени шта коме припада!



6.

Четири даме су дошле код кројачице да
изаберу материјал за хаљине у којима
ће позирати сликару. Повени даму са
тканином коју је изабрала?



7.



се налази на

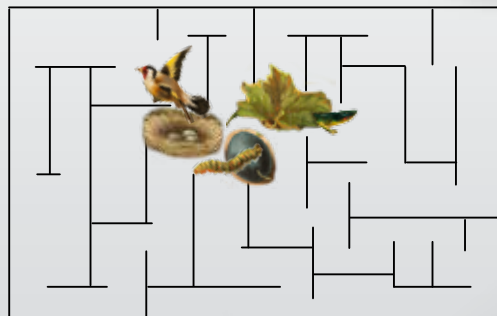


или ? Заокружи тачан одговор.
Са које стране је „удрано“ ово воће?



9.

Ко кога тражи?
Пронађи пут кроз лавиринт.



11.

Где живи андаја из наше Галерије?
Заокружи тачан одговор.



8.

Шта ко каме?

Уууф! Баш ми
је топло испод
овог огртача.

Да ли ме воли?

Попуни.

Сутра имам
контролни из
математике.



10.

Шта је представљено на овим делима?
Повени слику са тачним одговором!



мртва природа

пејзаж

акт

12.

Који делови ове андаје недостају? Зонарај их.



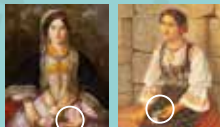
Решение квиза

1.

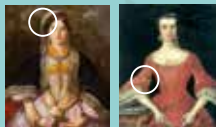
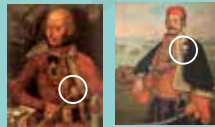
тэвм ,рофамэс

2.

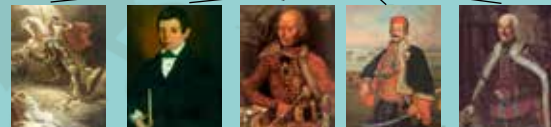
нрт



3.



4.



5.

энэварм
элэд
энди

6.



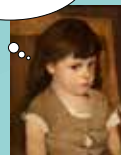
7.



8.

Могуте решение

.эј нм ондбсоД



мбмн бртүС
ен ннлортнож
.энтбмэтбм



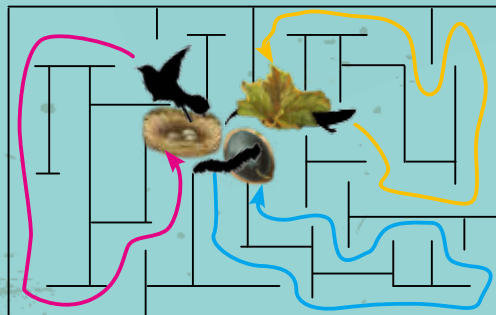
Знпов эм нл бД



нм шбд !фүүҮ
допэн оллот эј
.бртбтдо тово



9.



10.



бдооноп бвтqm

жбэјеп

тжб

11.



12.



Издавач
Галерија Матице српске
Трг галерија 1
Нови Сад

Главни и одговорни уредник
Мр Тијана Палковљевић

Рецензенти
Др Јасмина Клеменовић

Аутори
Др Јована Милутиновић
Александра Стефанов

Концептни програма
Снежана Мишић, МА
Александра Стефанов

Сарадници
Јелена Огњановић
Сања Панић

Илустрације и дизајн
Лазо Сатмари
D PUNKT
Нови Сад

Лектор и коректор
Јелица Недић

Штампа
OFFSET PRINT
Нови Сад

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
069.5:73/76(497.113 Novi Sad)(083.824)
МИЛУТИНОВИЋ, Јована

Потрага за благом : дејчи водич кроз Галерију Матице
српске / Јована Милутиновић, Александра Стефанов. - Нови Сад
: Галерија Матице српске, 2012 (Нови Сад : Offset print).

- 39 стр. : илустр. ; 24 cm

Тираж 5.000

ISBN 978-86-83603-63-3

1. Стефанов, Александра [аутор]

а) Галерија Матице српске (Нови Сад) - Збирке - Изложбени
каталози

COBISS.SR-ID 275064839

Мој покровитељ



Министарство културе
и информисања
Републике Србије

Мој град



Нови Сад

Моја галерија



Галерија Матице српске

Мој вртић



ПУ „Радосно детињство“

Мој секић



NECTAR d. o. o.

Галерија Матице српске је основана 1847. године у Пешти у окриљу Матице српске, најстаријег културног, књижевног и научног друштва код Срба. Данас је Галерија Матице српске, са фондом уметничких дела насталих у периоду од 16. до 21. века, један од најбогатијих уметничких музеја у Србији.

Поштрага за блаџом. Дечји водич кроз Галерију Матице српске написан је са жељом да се најмлађим посетиоцима приближе уметничка дела, да се код деце подстакне радозналост, креативност и развије позитиван однос према културној баштини.

Поштрага за блаџом намењена је деци узраста од 5 до 11 година... и свима онима који желе са децом да поделе љубав према уметности.

Учење
кроз игру!

Авантура
кроз
20 уметничких
дела!

Радост
истраживања!

Откривање
занимљивих
прича!

Бојење
и цртање!

Дружење
и забава!

Путовање
кроз прошлост!

